

The Power of Memory: Tehillim Chapter 70

Rabbi Shmuel Silber

1. תהילים פרק ע

(א) לְמִנְצָחָה לְדוֹד לְהַזּוּפִיר: (ב) אֱלֹהִים לְהַצִּילָנוּ יְקֹדֶק לְעֹזֶרֶתִי חִישָׁה: (ג) יִבְשֵׂנוּ וַיְחִפְרוּ מִבְקָשֵׁי נַפְשֵׁי
יִסְגּוּ אַחֲרֵינוּ וַיְכַלְמֵנוּ חַפְצֵי רַעַתִּי: (ד) יִשּׁוֹבְנוּ עַל־עֲקָב בְּשַׁתִּים הָאָמָלִים הָאָחָת הָאָחָת: (ה) יִשְׁיִשּׂוּ וַיִּשְׁמַחוּ בְּךָ
כָּל־מִבְקָשֵׁיךְ וַיֹּאמְרוּ תְּמִיד יִגְדַּל אֱלֹהִים אֲהֵבֵי יִשְׁוֹעָתֶךָ: (ו) וְאַנְּנוּ עָנִינוּ וְאַבְיוֹן אֱלֹהִים חֹשֶׁחֶה־לִי עַזְרִי
וַיִּמְפְּלַטֵּי אַתָּה יְקֹדֶק אֶל־תְּאַחֵר:

For the conductor; of David, to make mention. O God, [hasten] to save me; O Lord, hasten to my assistance. May those who seek my life be shamed and humiliated; may those who desire my harm turn back and be disgraced. Let them return in the path of their shame, those who say, "Aha, aha." May all those who seek You exult and rejoice, and may those who love Your salvation say constantly, "May God be magnified." But I am poor and needy, O God, hasten to me; You are my aid and my rescuer, O Lord, do not delay.

2. תהילים פרק סט

(לו) כִּי אֱלֹהִים יֹשִׁיעַ צִיּוֹן וַיְבָנֵה עָרֵי יְהוּדָה וַיִּשְׁבֹּבוּ שָׁם וַיַּרְשׁוּהָ: (לו') וַיַּרְבֵּעַ עֲבָדָיו יְנַחֲלָוֹת וְאַהֲבָיו שָׁמָוֹ
יַשְׁכְּנוּ־בָּהּ:

When God saves Zion and builds the cities of Judah, and they dwell there and take possession of it. And the seed of His servants inherit it, and those who love His name dwell therein.

3. מדרש תהילים (בובר) מזמור ע ד"ה [א][ע, א]

... אלא בשביל שהייו מזכירים נפלאותיו, אמר דוד אם כן אני מזכיר והצילני, שנאמר למנצח לדוד להזוכר אלהים להצילני. ולמה היה דוד דומה, למלך שהיה לו צאן וכעס עליה, סר את הצאן, ומתייר את הדיר, [והוציא את הרועה, אחר זמן נכנס את הצאן, ובנה את הדיר], ולרועה לא הזכיר, אמר הרועה הרי הצאן מכוננות, והدير בנואה, ואני אני נזכר, כך אמר דוד למללה מן הפרשה, כי אלהים יושיע ציון ויבנה ערי יהודה (תהלים סט לו), הרי הדריר בנואה, וישבו שם וירשו וזרע עבדיו ינחלת ואוהבישמו ישכנו בה (שם שם /תהלים ס"ט/ לו), הרי הצאן מכוננות, אמר הרועה ואני אני נזכר, כך למנצח לדוד להזכיר.

4. מלבי"ם תהילים פרק ע פסוק א

... כי מזמור זה (שכולל ס"י ע' וס"י ע"א) התפלל בברחו מפני אבשלום כי מבואר מדברי המזמור שהתפלל אותו לעת זקנתו, והזכיר שה' עשה עמו נפלאות מנעוורי, ומקש כל יעצבשו לעת זקנה, לכן צירף אל מזמור זה הסיום של ס"י מ' שאמר על נס שנעשה לו בנעוורי בברחו מפני שאל, כאומר שגם עתה צריך הוא לנס כזה, וזה לדוד להזכיר, שזכיר עתה ראשונות שלא ירכ' ידו ממן גם עתה

5. בראשית פרק מב פסוק ט

וַיַּזְכֵּר יוֹסֵף אֶת חֲלָמָוֹת אֲשֶׁר חָלָם לְהָם וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים מַرְגָּלִים אַתָּם לְרֹאֹת אֶת־עָרֹות הָאָרֶץ בְּאַתֶּם:
And Joseph remembered the dreams that he had dreamed about them, and he said to them, "You are spies; you have come to see the nakedness of the land."

6. רט"י זרלטיט פלשת מק"ז פרק מב פסוק ט

(ט) מצר חלם לכט – עלייטס, וידע נתקיימו, טカリ כתתחו לו:

7. רמב"ן בראשית פרשת מקץ פרק מב פסוק ט

(ט) ויזכר יוסף את החלומות אשר חלם להם – עליהם, וידע שנטקיימו שהרי השתחוו לו, לשון רשי". ולפי דעתך שהדבר בהפק, כי יאמר הכתוב כי בראות יוסף את אחיו משתחוים לו זכר כל החלומות אשר חלם להם וידע שלא נתקיים אחד מהם בפעם הזאת, כי יודע בפטורונם כי כל אחיו ישתחוו לו בתחום מה החלום הראשון, והנה אנחנו מאלימים, כי "אנחנו" ירמזו לכל אחיו אחד עשר, ופעם שנייה ישתחוו לו המשך והירח ואחד עשר כוכבים מן החלום השני, וכיוון שלא ראה בנימין עמהם חשב זאת התהbolלה שיעיל עליהם כדי שייבאו גם בנימין אחיו אליו לקיים החלום הראשון תחילת:

8. ספרנו בראשית פרשת מקץ פרק מב פסוק ט

(ט) ויזכר יוסף את החלומות אשר חלם להם. זכר להם את החלומות שבחלום האלומות היו כלם משתחוים ושאלומתו כמה וגם נצבה שלא נפלת אחר שקמה. ולכן רצה שיבאו כלם ויבשרם ויתקיים בו עניין וגם נצבה ...

9. בראשית פרק מא

(ג) וַיַּוְסַף יִلְלָד שְׁנִי בָּנִים בְּطֶרֶם תִּבְאֵא שָׁנַת הַרְעָב אֲשֶׁר יָלֹדָה־לֹו אִסְנָת בַּת־פָוָטִי פָּרָעָה כְּהֵן אֹוֹן: (נא) וַיָּקֹרֵא יוֹסֵף אֶת־שְׁמָם הַבָּכֹר מִנְשָׁה כִּי־נָשָׁנִי אֱלֹהִים אֶת־כָּל־עָמֵל וְאֶת כָּל־בֵּית אָבִי: (نب) וְאֶת שְׁמָם הַשְׁנִי קָרָא אֶפְרַיִם כִּי־הָפְרָנִי אֱלֹהִים בָּאָרֶץ עָנֵנִי:

And to Joseph were born two sons before the year of the famine set in, whom Asenath the daughter of Potiphera, the governor of On, bore to him. And Joseph named the firstborn Manasseh, for "God has caused me to forget all my toil and all my father's house." And the second one he named Ephraim, for "God has made me fruitful in the land of my affliction."

Sponsored by Miriam Engelsberg in memory of her brother Asher Nachman Ben Shaul z'l.